

Interpellationssvar

Dnr 26KS93-4
2026-06-10

Kommunfullmäktige

Svar på interpellation från Vänsterpartiet (V) - Fast omsorgskontakt

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 30 mars 2026, väckte Anna Cullfors - Vänsterpartiet (V) följande interpellation.

”Alla som har insatser från hemtjänsten har rätt till en fast omsorgskontakt, detta skrevs in i Socialtjänstlagen 2022 (kapitel 5 §2b). Det innebär att det ska utses en person i hemtjänsten som brukaren känner sig trygg med och kan vända sig till med frågor, önskemål, klagomål. Det ska utses en fast omsorgskontakt för varje brukare när den beviljade insatsen inleds. Syftet är att öka trygghet, kontinuitet, samordning och individanpassning för personer som har hemtjänst. Detta ska gälla för alla leverantörer av hemtjänst, oavsett vem som utför insatsen. Den som utses till fast omsorgskontakt ska vara utbildad undersköterska och arbeta i själva omsorgsinsatsen, det är inte en administrativ roll.

För att det ska fungera som tänkt är det viktigt att insatsen följs upp kontinuerligt – både på kontaktnivån och från oss i kommunen, som har det samlade ansvaret.

Mina frågor är:

- Hur många brukare i kommunens hemtjänst har en fast omsorgskontakt?
- Hur många brukare i den upphandlade hemtjänsten har fast omsorgskontakt?
- Hur informeras personer som beviljas hemtjänst att de har rätt till en fast omsorgskontakt?
- Hur säkerställer vi att kontakten fungerar som tänkt, alltså att överenskommelser och önskemål följs upp?
- Finns det någon utvärdering som visar hur brukarna upplever fast omsorgskontakt? Har det bidragit till att de känner sig mer delaktiga och får större individanpassning?”

Eva Älander (S), Omvårdnadsnämndens ordförande fick i uppdrag att besvara interpellationen.

Som svar på interpellationen vill jag anföra följande

Tack för en viktig interpellation om hur det fungerar med fast omsorgskontakt i Gävle kommuns äldreomsorg. En fast omsorgskontakt är en utsedd undersköterska inom hemtjänsten som ansvarar för att samordna, anpassa och skapa trygghet kring en äldre persons stöd. Sedan 1 juli 2022 har alla med hemtjänst rätt till en fast omsorgskontakt, och från juli 2023 krävs dessutom att personen i fråga är utbildad undersköterska för att öka kontinuitet och kvalitet i vården.

2023 införde Valfärd Gävle även fast omsorgskontakt för boende på vård- och omsorgsboende.

Hur många brukare i kommunens hemtjänst har en fast omsorgskontakt? Hur många brukare i den upphandlade hemtjänsten har fast omsorgskontakt?

Alla brukare i kommunens hemtjänst erbjuds en fast omsorgskontakt och i princip alla tacka också ja till detta. Samma lagstiftning gäller naturligtvis för alla utförare av hemtjänst som finns i kommunen. I det förfrågningsunderlag som gäller för LOV-företagen för år 2026 finns en text om att det i utförarens personalgrupp ska finnas kompetens (läs: andel utbildade undersköterskor) i tillräcklig omfattning för uppdraget, för att uppfylla kravet på fast omsorgskontakt enligt SoL.

Socialtjänstlagen reglerar att en fast omsorgskontakt ska utses inom hemtjänsten, men det finns inga direktiv kring hur många kunder en undersköterska kan vara fast omsorgskontakt för. Det blir därför enhetschefens ansvar att fördela arbetet utifrån kundernas behov och verksamhetens förutsättningar

Inom den kommunala hemtjänsten är en undersköterska fast omsorgskontakt för ungefär sex kunder. Inom den LOV-utförda hemtjänsten är en undersköterska fast omsorgskontakt för ungefär sju kunder. Medeltalen är framtagna med reservation för att det saknas svar från några utförare på den ställda frågan om hur många kunder varje fasta omsorgskontakt ansvarar för.

Hur informeras personer som beviljas hemtjänst att de har rätt till en fast omsorgskontakt?

Den informationen får brukare i samband med att de får en beviljad insats i hemtjänsten eller ett beslut om att flytta in på vård- och omsorgsboende. Det är också den fasta omsorgskontakten som ansvarar för att upprätta en genomförandeplan och att hålla den uppdaterad.

Hur säkerställer vi att kontakten fungerar som tänkt, alltså att överenskommelser och önskemål följs upp?

Det är något som följs upp kontinuerligt i verksamheten. Det är varje verksamhet som bestämmer hur den fasta omsorgskontakten ska utses. Det finns möjlighet att byta person om relationen av någon anledning inte fungerar som tänkt och det går även bra att utse vice fast omsorgskontakt eller liknande, vilket kan vara bra om en persons ordinarie fasta omsorgskontakt av någon anledning är frånvarande under en period.

Finns det någon utvärdering som visar hur brukarna upplever fast omsorgskontakt? Har det bidragit till att de känner sig mer delaktiga och får större individanpassning?

I Gävle kommun har det inte gjorts någon utvärdering av hur brukarna upplever rätten att ha en fast omsorgskontakt. Enstaka kommuner i landet har haft revisorer som undersökt frågan, men då främst utifrån perspektivet om kommunen erbjuder fast omsorgskontakt i enlighet med lagens krav. Jag vet inte om det är en fråga som Gävle kommuns revisorer har med på sin "bruttolista" över intressanta framtida revisionsfrågor.

Det har heller inte gjorts någon storskalig nationell utvärdering av införandet av rätten att ha en undersköterska som fast omsorgskontakt. Fast omsorgskontakt är en av indikatorerna i Socialstyrelsens öppna jämförelser, men i det sammanhanget säger indikatorn inget mer än antal brukare som har en fast omsorgskontakt.

Härmed anser jag interpellationen besvarad.

Eva Älander (S)
Ordförande för Omvårdnadsnämnden